

Par atbalstu mājsaimniecībām norēķinos par mājokli – jautājumi un atbildes

Publicēts: 07.02.2022.

[Jaunumi](#)

Saeima ir pieņēmusi *Energoresursu cenu ārkārtēja pieauguma samazinājuma pasākumu likumu*.

Likuma mērķis ir mazināt ar energoresursu cenu ārkārtēju pieaugumu saistītu negatīvu sociālekonomisko ietekmi uz iedzīvotāju labklājību un tautsaimniecības izaugsmi.

Lai sniegtu plašāku atbalstu mājsaimniecībām norēķinos par mājokli, likumā papildinātas jau decembrī pieņemtās normas un mērķdotācija pašvaldībām mājokļa pabalsta nodrošināšanai iedzīvotājiem noteikta līdz 2022.gada 31.decembrim. Sabiedrībai ir daudz jautājumu par tematu, tāpēc Labklājības ministrija ir apkopojusi biežāk uzdotos jautājumus un sagatavojusi uz tiem skaidrojošas atbildes.

Kādi ir pieņemtie risinājumi pašvaldību nodrošinātā mājokļa pabalsta ietvaros?

Lai nodrošinātu līdzvērtīgu atbalstu visās pašvaldībās zemu ienākumu mājsaimniecībām, kurās pastāv risks norēķināties par mājokļa uzturēšanu šajā apkures sezonā, īpaši pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti, kuru ienākumi arī ir zemi, bet nedaudz pārsniedz šobrīd Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteikto ienākumu sliekšni, jau decembrī Saeima veica grozījumus Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā, nosakot koeficientus diviem mājsaimniecību veidiem mājokļa pabalsta aprēķināšanas formulā:

atsevišķi dzīvojošai pensijas vecuma personai vai atsevišķi dzīvojošai personai ar invaliditāti –*koeficientu 2,5*;

mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, –*koeficientu 2*.

Tas deva iespēju saņemt mājokļa pabalstu atsevišķi dzīvojošam pensionāram vai personai ar invaliditāti ar ienākumiem līdz aptuveni 400 eiro, šādi saglabājot personas rīcībā 272 eiro mēnesī, vai mājsaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti, ar ienākumiem aptuveni 600 eiro, šādi saglabājot mājsaimniecības rīcībā 370 eiro mēnesī.

Koeficients attiecas tikai uz mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanas formulu, bet neietekmē garantētā minimālā ienākuma pabalsta apmēru.

Vienlaikus tika ieviesta mērķdotācija pašvaldībām mājokļa pabalsta nodrošināšanai iedzīvotājiem – līdzfinansējums 50 procentu apmērā no mājokļa pabalstam faktiski izlietotajiem izdevumiem. Tas bija paredzēts no janvāra līdz maijam. Tagad šis laiks ir pagarināts līdz gada beigām.

Tagad ir noteikta augstāka robeža, pie kuras arī pārējās mājsaimniecības var kvalificēties mājokļa pabalsta saņemšanai. Tas ļaus uz mājokļa pabalstu pretendēt arī pārējām mājsaimniecībām, kurām noteikts koeficients 1,5.

Pārējās mājsaimniecības pašvaldību programmā, kas tiks izmatota mājokļa pabalsta aprēķināšanai, ir šādas:

mājsaimniecības ar nepilnu ģimeni ar 1 - 2 bērniem;

mājsaimniecības ar nepilnu ģimeni ar 3 un vairāk bērniem;

mājsaimniecības ar pilnu ģimeni ar 1 – 2 bērniem;

mājsaimniecības ar pilnu ģimeni ar 3 un vairāk bērniem;

mājsaimniecības bez bērniem, kurā ir vismaz viena darbspējīga persona.

To varēs saņemt arī, piemēram, pilnas un nepilnas ģimenes ar bērniem, ģimenes, kurās ir viena vai vairākas personas ir darbspējīgā vecumā, bet dzīvo kopā ar pensijas vecuma personu vai persona ar invaliditāti.

Bērni un pensionāri ir tā iedzīvotāju kategorija, kura ir mazāk aizsargāta, jo bieži vien ir atkarīga no citiem cilvēkiem - bērni no vecākiem un pensionāri no saviem bērniem, tādēļ koeficienta palielināšana, lai sniegtu mājokļa pabalstu arī pārējām mājsaimniecībām, ir pamatota un nepieciešama.

Kas var pretendēt uz šo pašvaldību pabalstu?

Mājokļa pabalstu var pieprasīt mājsaimniecība, kura dzīvo īpašumā esošā vai īrētā mājoklī konkrētajā pašvaldībā un tur ir deklarējusi savu dzīves vietu. Ja mājoklis tiek īrēts, ir jābūt noslēgtam īres līgumam par nekustamā īpašuma lietošanu.

Priekšnosacījums mājokļa pabalsta saņemšanai ir mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšana, sagatavojot iztikas līdzekļu deklarāciju, un izdevumus par mājokli apliecinošu rēķinu un cita veida pierādījumu uzrādīšana pašvaldības sociālajā dienestā.

Mājokļa pabalsta apmēru aprēķina kā starpību starp garantētā minimālā ienākuma (GMI) sliekšņu summu mājsaimniecībai (109 eiro pirmajai un 76 eiro pārējām personām mājsaimniecībā) un faktiskajiem izdevumiem un mājsaimniecības kopējiem ienākumiem pēc speciālas formulas, piemērojot attiecīgo koeficientu.

Turklāt atbalsts tiks nodrošināts ne tikai diviem mājsaimniecību veidiem līdz 2022.gada 31.maijam, bet visiem mājsaimniecību veidiem visa gada garumā.

Kā un kur var pieteikties šī pabalsta saņemšanai?

Lai saņemtu mājokļa pabalstu, vienai no mājsaimniecības personām jāvēršas pašvaldības sociālajā dienestā un jāiesniedz iesniegumu, ienākumus un ar mājokli saistītu izdevumus apliecinošus dokumentus.

Ārkārtējās situācijas laikā dokumentu iesniegšana notiek attālināti un pašvaldības sociālais dienests var piešķirt mājokļa pabalstu, pamatojoties uz iepriekšējo iesniegumu un dokumentiem.

Kādi izdevumi tiek ņemti vērā, aprēķinot mājokļa pabalstu?

Mājokļa pabalsta apmēru aprēķina, ņemot vērā šādus izdevumus:

par dzīvojamās telpas lietošanu (īres maksa, izdevumi par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām);

par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu (siltumenerģija apkures un karstā ūdens nodrošināšanai, elektroenerģija, ūdens, dabasgāze, kanalizācijas vai asenizācijas nodrošināšana, sadzīves atkritumu apsaimniekošana), ja tie nav ietverti īres maksā vai nepieciešamajos izdevumos par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām;

ar telekomunikāciju pakalpojumiem un internetu saistītos izdevumus, kā arī izdevumus par ūdens skaitītāju uzstādīšanu un verifikāciju, gāzes balona iegādi vai nomaiņu, nekustamā īpašuma nodoklis;

cietā kurināmā iegādei (piemēram, malka, ogles, briketes, granulas).

Visām izdevumu pozīcijām ir noteikti maksimāli pieļaujамie normatīvi. To nosaka Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumu Nr.809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 3.pielikums.

Kas vēl tiek vērtēts pirms mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanas?

Pašvaldības sociālais dienests pirms mājokļa pabalsta apmērā aprēķināšanas izvērtē mājsaimniecībai piederošos naudas līdzekļu uzkrājumus un īpašumus. Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajam par naudas līdzekļu uzkrājumiem neuzskata 272 *euro* mājsaimniecībai, par īpašumu neuzskata mājokli, kurā mājsaimniecība dzīvo un ir deklarēta, zemes īpašumu, kas kopumā nepārsniedz piecus hektārus un sociālajai funkcionēšanai nepieciešamos transporta līdzekļus, kas precizēts likumā.

<https://www.lm.gov.lv/lv/jaunums/par-atbalstu-majsaimniecibam-norekinos-par-majokli-jautajumi-un-atbildes>